



3.9.2020

Vantaan kaupunki

Viite

Lausuntopyyntö 6.5.2020

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen lausunto Vantaan Petikonhuipun täyttömäen laajennuksen ja kierrätystoimintojen vaikutuksista Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät -nimisen Natura-alueen luontoarvoihin

Petikonhuipun täyttömäen laajentamisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä on arvioitu hankkeen vaikutuksia Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät -nimisen (FI0100064) Natura-alueen luonnonarvoihin. Arvion on laatinut Ramboll/Kaisa Torri.

Vaikutuksia Natura-alueeseen on arvioitu olemassa olevien tietojen perusteella. Arvioinnissa on hyödynnetty YVA:n yhteydessä laadittuja arviointien ja mallinnusten tuloksia (pölyvaikutukset, meluvaikutukset, vaikutukset pohjavesiin).

Petikonhuipun täyttömäen YVA-menettelyssä selvitetään maanläjitysalueen täyttötilavuuden lisäyksen ja kierrätysmateriaalien välivarastoinnin ja käsittelyn ympäristövaikutuksia. Tarkasteltavia vaihtoehtoja on kolme. Yksi kuvaa nykytilannetta (VE0+), toisessa maanläjityksen täyttötilavuutta laajennetaan (VE1) ja kolmannessa tarkastellaan täyttötilavuuden laajentamisen lisäksi kierrätysmateriaalien varastointia ja käsittelyä alueella (VE2). Tarkemmat tiedot eri vaihtoehtoista löytyvät Petikonhuipun täyttömäen laajennus ja kierrätystoimintojen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, Ramboll 2020.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Arviointimenettely

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan, jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai

suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen on valvottava, että edellä tarkoitettu arviointi on tehty. Viranomaisen on pyydettävä arvioinnista lausunto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja siltä, jonka hallinnassa luonnonsuojelualue on.

Luonnonsuojelulain 66 §:n mukaan viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen taikka hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa, jos 65 §:n tarkoittama arviointi- ja lausuntomenettely osoittaa hankkeen tai suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon.

Uudenmaan ELY-keskus toteaa, että luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:n mukaisen arviointi- ja hyväksymismenettelyn soveltamisessa on otettava myös huomioon luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohtaa koskeva Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tulkinta. Hanke tai suunnitelma voidaan hyväksyä vasta silloin, kun ei ole olemassa tieteelliseltä kannalta järkevää epäilyä hankkeen tai suunnitelman vahingollisista vaikutuksista Natura 2000 -alueen valinnan perusteisiin. Vaikutusten arviointiin sovelletaan varovaisuusperiaatetta.

Arvioinnin asianmukaisuus

Petikonhuipun laajennushankkeen todennäköiset vaikutusmuodot on tunnistettu ja arviointi on kohdennettu vaikutusten näkökulmasta oikein arvioinnin kohteena olevan Natura-alueen suojeluperusteisiin.

Vaikutuksia on selvitetty tavalla, joka täyttää luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettujen asianmukaisuuden vaatimukset ja arvioinnin pohjalta voidaan tehdä johtopäätöksiä vaikutusten merkittävydestä.

Vaikutusalue

Arviointi on kohdennettu Natura-alueeseen Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät (FI0100064), koska Petikonhuipun täyttömäen läheisyydessä ei sijaitse muita Natura-alueita.

Natura 2000 -alueen tiedot

Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät on mukana Natura 2000 -verkostossa luontodirektiivin mukaisena SAC-alueena. Sen pinta-ala on 369 hehtaaria, ja se koostuu kuudesta erillisestä osa-alueesta. Alueella on 11 luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä ja kaksi liitteen II lajia, liito-orava ja saukko.

Yksi Natura-alueen osa-alueista, Pyymsan lehto, rajautuu suoraan hankealueeseen, muut osa-alueet sijaitsevat eri etäisyyksillä hankealueesta.

Vaikutukset luontodirektiivin liitteen I luontotyypeihin

Hankkeella on tehdyn arvioinnin mukaan mahdollisia vaikutuksia Natura-alueella vain luontotyyppiin lehdot (9050).

Suoraan hankealueeseen rajoittuva Natura-alueen osa-alue, Pyymosan lehto, edustaa luontotyyppiä lehdot. Hankkeen vaikutuksia ei ole arvioitu kohdistuvan Natura-alueen muille osa-alueille, joilla on lehtoa. Pyymosan lehdosta osa on edustavuudeltaan erinomaista. Osalla aluetta edustavuus on alentunut ja tämän on arvioitu johtuvan ihmistoiminnasta ja luontaisista syistä.

Hankkeen yhtenä vaikutuksena on todettu pölyn leviäminen Pyymosan lehtoalueelle. Hankevaihtoehdossa VE2 osa alueelle laskeutuvasta pölystä on arvioitu olevan betonin murskauksesta syntyvää, joka mahdollisesti voi reaktiivisten ominaisuuksien kautta heikentää lehtokasvillisuuden kasvuolosuhteita. Arvioinnin mukaan hankkeen pölyvaikutukset kohdistuvat kaikissa hankevaihtoehdoissa valtaosin luonnontilaltaan jo muuttuneille alueille, eikä edustavuudeltaan erinomaiselle lehtoluontotyypin alueelle arvioida kohdistuvan näkyvää pölyyntymistä.

Vesien johtaminen Pyymosan lehdon reunaa sivuten aiheuttaa riskin veden mukana kulkeutuvien vieraslajien leviämislle lehtoalueelle. Mikäli oja putkitettaisiin, vieraslajien leviämisen riski arvioidaan vähäiseksi.

Melumallinnuksen mukaiset keskiäänitasot saattavat alentaa lehdot - luontotyyppille ominaisen lintulajiston paritiheyksiä Pyymosan lehdossa, etenkin vaihtoehdossa VE2.

Arvioinnin mukaan lehtoluontotyyppiin kohdistuu heikentäviä vaikutuksia, jotka kuitenkin vaihtoehtojen VE0+ ja VE1 osalta arvioidaan vähäisiksi koko Natura-alueen osalta, ja ne kohdistuvat Pyymosan lehdossakin pääosin edustavuudeltaan alentuneisiin osa-alueisiin.

ELY-keskus katsoo, että vaihtoehdolla VE2 on merkittävästi heikentäviä vaikutuksia lehtoluontotyyppiin johtuen erityisesti Natura-alueen viereen sijoitetun kierrätystoimintojen alueen vaikutuksista. Vaikutusten merkittävyyttä ei lievennä se, että ne kohdistuvat vain osaan koko Natura-alueen lehtoluontotyypeistä tai että ne kohdistuvat jo merkittävyydeltään heikentyneisiin osiin.

Vaikutukset luontodirektiivin liitteen II lajeihin

Luontodirektiivin liitteen II Natura-alueella esiintyviä lajeja ovat saukko ja liito-orava.

Hankealueen läheisyydessä ei arvioinnin mukaan esiinny tyypillisiä saukkojen suosimia elinympäristöjä, eikä hankkeella arvioida olevan sellaisia vaikutuksia purkuojien vedenlaatuun, joista voisi aiheutua saukkoihin kohdistuvia vaikutuksia myöskään Natura-alueen alapuolisissa vesistöissä.

Liito-oravan käyttämiä alueita on hankealueen välittömässä läheisyydessä vuoden 2019 liito-oravatietojen mukaan. Hankevaihtoehdossa VE2 kierrätystoimintojen melua aiheuttavat toiminnot sijoittuvat liito-oravan elinympäristöjen välittömään läheisyyteen. Melu saattaa arvioinnin mukaan jossain määrin heikentää Pyymosan soveltuvuutta liito-oravan elinympäristönä, mutta koko Natura-aluetta tarkastellen vaikutus arvioidaan enintään vähäiseksi kaikissa hankevaihtoehdoissa, sillä liito-oravalle soveltuvia elinympäristöjä arvioidaan olevan laajalti Natura-alueella. Koska Pyymosan lehdon alueelta ei ole todettu liito-oravan pesäpaikkaa, ei mahdollinen meluvaikutus arvioinnin mukaan aiheuta luonnonsuojelulaille kiellettyä lisääntymis- ja levähdyspaikan häviämistä tai heikkenemistä.

Uudenmaan ELY-keskus pitää johtopäätöksiä saukon osalta oikeina.

Liito-oravan osalta ELY-keskus katsoo, että hankkeella on heikentävä vaikutus Natura-alueeseen liito-oravan elinympäristönä. Vaikutusta ei lievennä se, että myös muualla Natura-alueella on lajille soveltuvia elinympäristöjä.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa

Arvioinnissa on tarkasteltu hankkeen yhteisvaikutuksia hankealueen eteläpuolella toimivan betonipurkujätteen käsittelylaitoksen kanssa. Tämän toiminnasta aiheutuu vastaavanlaisia melu- ja pölyvaikutuksia kuin hankevaihtoehdosta VE2 ja ne kohdistuvat samalle alueelle, samoihin luontotyyppeihin ja samoihin lajeihin. Vaihtoehdon VE2 osalta yhteisvaikutukset on arvioitu kohtalaisiksi, vaihtoehtojen VE0+ ja VE2 osalta vähäisiksi.

Vaikutukset Natura-alueen eheyteen

Hankevaihtoehdoilla ei arvioida olevan lainkaan vaikutuksia valtaosaan Natura-alueen suojeluperusteena mainituista luontotyypeistä. Vaikutukset kohdistuvat vain luontotyyppiin lehdot sekä luontodirektiivin liitteen II lajeista liito-oravaan. Pyymosan lehtojen laatu saattaa arvioinnin mukaan hankkeen vaikutuksesta heiketä. Liito-oravan esiintymiseen saattaa kohdistua pitkän aikavälin vaikutuksia. Vaikutuksia ei arvioinnissa pidetä koko Natura-alueen osalta

merkittävinä, mutta yhden osa-alueen osalta vaikutuksia tulee pyrkiä lieventämään.

Johtopäätökset

Tehdyn vaikutusten arvioinnin ja sen taustalla olevien selvitysten perusteella Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että Petikonhuipun täyttömäen laajennus ja kierrätystoiminnot -hankkeen vaihtoehdolla VE2 on luonnonsuojelulain 66 §:n tarkoittamia merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät nimisen Natura-alueen suojelun perusteena olevaan luontotyyppiin lehdot. Tässä vaihtoehdossa merkittävästi heikentävien vaikutusten kohdistumista myös alueen suojelun perusteena olevan liito-oravan elinympäristöihin ei ole suljettu pois.

Vaihtoehdoilla VE0+ ja VE1 ei ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ole merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen luontoarvoihin.

Asian on ratkaissut johtava asiantuntija Ilpo Huolman ja esitellyt ylitarkastaja Kirsi Hellas. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

TIEDOKSI

Ympäristöministeriö (kirjaamo@ym.fi)

Metsähallitus, Rannikon luontopalvelut (kirjaamo@metsa.fi)

Tämä asiakirja UUELY/6119/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/6119/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Huolman Ilpo 03.09.2020 09:06

Esittelijä Hellas Kirsi 03.09.2020 07:34